

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jana Passera, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatele: **Petr Cibulka**, kandidát do Senátu, Janovského 15, 170 00 Praha – Holešovice, proti odpůrcům: **1) Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, **2) Tomáš Kladívko**, bytem Nad Krosínkou 2/89, 190 00 Praha 9, o návrhu na prohlášení neplatnosti voleb do Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodu č. 24,

t a k t o :

- I. Návrh na neplatnost voleb do Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodu č. 24, konaných dne 17. a 18. 10. 2008, a dále dne 24. a 25. 10. 2008 **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Navrhovatel podal v zákonem stanovené lhůtě od vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí návrh na prohlášení neplatnosti voleb do Senátu České republiky ve volebním obvodu 24, konaných dne 17. a 18. 10. 2008, a dále dne 24. a 25. 10. 2008. Písemný návrh byl Nejvyššímu správnímu soudu, jako soudu příslušnému k projednání tohoto návrhu (§ 88 odst. 2 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů - dále též „volební zákon“), doručen dne 30. 10. 2008.

Ve svém podání navrhovatel uvedl, že volby do Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodě č. 24 proběhly za protizákonných podmínek, a to ze tří následujících důvodů:

Za prvé navrhovatel namítá, že byl společně se svojí volební zmocněnkyní zkrácen na svém právu na řádnou korekturu svého hlasovacího lístku, když mu byly po předložení prvního náhledu hlasovacího lístku k jeho požadavku na zásadní změny na Úřadu městské části Praha 9 úpravy přislíbeny, avšak, když jeho protikandidátem byl bývalý starosta Prahy 9 za ODS Tomáš Kladívko, provedeny nebyly. Hlasovací lístek do senátních voleb pro volbu navrhovatele se proto grafickou úpravou názvu politické strany, za kterou kandidoval, diametrálně odlišoval od hlasovacích lístků v krajských volbách, které byly vytištěny na základě řady korektur přesně podle představ kandidující politické strany.

Navrhovatel tento postup, v jehož důsledku nebyla provedena požadovaná korektura, považuje za nezákonnou manipulaci s hlasovacím lístkem pro jeho volbu, který jej těžce poškodil. Název strany, za kterou kandidoval, byl současně jeho volebním programem, který díky nejtvrděší politické cenzuře ve všech masmédiích nemohl svým voličům prezentovat, a v důsledku neprovedení požadované korektury se díky nevyhovující grafické úpravě hlasovacího lístku text navrhovatelova volebního programu stal pro voliče nepřehledný a špatně čitelný. To navrhovatel dokládá konstatováním a údaji o tom, že v případě krajských voleb, kde korektura hlasovacích lístků proběhla řádně, byly volební výsledky voleb navrhovatelovy politické strany oproti minulosti několikanásobně vyšší (2,362 x).

Za druhé navrhovatel uvádí, že díky tomu, že jemu ani jeho volební zmocněnkyni nebylo umožněno provést další korektury hlasovacího lístku, které požadovali, byl lístek odeslán do tiskárny za jejich zády. Kromě zmiňované naprosto nevyhovující grafické úpravy, a to včetně použitého písma, když trvali na původním písmu „Arial Black“, obsahoval další chybu přímo v textu u osoby navrhovatele. Místo „nezávislý novinář“ bylo uvedeno „nazávislý novinář“.

Za třetí potom navrhovatel uvedl, že deník Mladá fronta DNES, jedna z hlavních opor a hlásná trouba nelidské komunistické diktatury, ruské vojenské okupace i dnešního kriminálního (post) komunismu, nejhrubším způsobem zmanipuloval celou volební soutěž senátních voleb v Praze, když v první den voleb, tedy v pátek 17. října 2008 ráno, zveřejnil ve své pražské příloze na straně C2 u všech kandidujících uchazečů o zvolení senátorem prognózy jejich volební úspěšnosti. Tímto zveřejněním volebních prognóz několik hodin před volbami deník Mladá fronta DNES některé kandidáty zvýhodnil, a jejich konkurenty, včetně navrhovatele – pětinasobného politického vězně komunismu a vydavatele seznamu důstojníků a spolupracovníků StB, naopak zásadním způsobem v těchto volbách poškodil. Deník Mladá fronta DNES podle navrhovatele přitom zmanipuloval jak oficiální název politické strany, za níž navrhovatel kandidoval, ale dále také i její zkratku, když místo oficiální zkratky „Volte Pravý blok www.cibulka.net“ zveřejnil svévolně vymyšlenou neexistující, a proto nekandidující stranu „Volte Pravý blok“. Tím, že deník Mladá fronta DNES svévolně a zcela vyřadil z oficiální volební zkratky název internetových stránek navrhovatelovy strany, znějící „www.cibulka.net“, které jsou pro dosažení volebního úspěchu naprosto klíčové, v situaci, kdy strana nemá jinou možnost prezentovat svůj rozsáhlý volební program, nejtěžším způsobem poškodil právo navrhovatelovy strany na nezmanipulovanou volební soutěž za nediskriminačních podmínek. Současně zveřejnil místo dodané oficiální fotografie navrhovatele, takovou fotografii, která měla navrhovatele ve volební soutěži poškodit.

Na závěr navrhovatel k výše popsanému hrubému porušení pravidel volební soutěže v pražském vydání Mladé fronty DNES, jak je definuje § 16 odst. 3 zákona o volbách do Parlamentu, uvádí, že v době počínající třetím dnem před prvním dnem voleb do Parlamentu České republiky a končící ukončením hlasování, tj. od 14. října 2008 do 18. října 2008 do 14.00 hod. nesmějí být žádným způsobem zveřejňovány výsledky předvolebních a volebních průzkumů. Současně poukazuje na dřívější vyjádření bývalé předsedkyně Nejvyššího soudu a dnešní místopředsedkyně Ústavního soudu Elišky Wagnerové pro masmédiá v podobné cause voleb do Senátu, kdy dva články v Lidových novinách, které vyšly v první den voleb, a dále šot v České televizi, vedly k rozhodnutí Nejvyššího soudu o neplatnosti voleb.

Navrhovatel ke svému návrhu přiložil „špatný“ hlasovací lístek pro senátní volby ve volebním obvodu č. 24, dále „graficky správný“ hlasovací lístek pro volby do krajských zastupitelstev, vydání speciální pražské volební přílohy deníku Mladá fronta DNES z pátku 17. října 2008, analýzu volebních výsledků navrhovatelovy volební strany ve volbách do krajských zastupitelstev, ve kterých strana, za niž v senátních volbách kandidoval, dosáhla, díky graficky správné úpravě názvu strany = volebního programu, několikanásobného nárůstu získaných hlasů, dále stanovisko předsedkyně Nejvyššího soudu Elišky Wagnerové „Pravidla musí dodržovat všichni, říká předsedkyně Nejvyššího soudu“, e-mail šéfredaktorovi Mladé fronty DNES se stížností proti opakované politické diskriminaci již z 26. 8. 2008, s odkazem na oficiální volební fotografii navrhovatele jako kandidáta do Senátu, text žaloby podané na vydavatele Mladé fronty DNES za opakovanou protiprávní předvolební politickou cenzuru a diskriminaci, a nakonec text materiálu s názvem „Podvodná demokracie“.

II.

Státní volební komise (dále též „první odpůrce“) v písemném vyjádření k návrhu nejprve upozornila, že návrh podal pan Cibulka jako kandidát do Senátu Parlamentu České republiky, přičemž podle § 87 odst. 2 volebního zákona se podáním návrhu může domáhat ochrany u soudu každý občan zapsaný do stálého seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl senátor volen, každá politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát, jehož přihláška k registraci byla ve volebním obvodu pro volby zaregistrována, nikoliv tedy konkrétní kandidát, kterého kandidovala politická strana.

K namítaným důvodům neregulérnosti voleb ve volebním obvodu č. 24 Státní volební komise uvedla následující:

Na základě ustanovení § 67 odst. 3 volebního zákona musí být hlasovací lístky vytištěny v každém volebním obvodu písmem téhož druhu a stejné velikosti, na papíru téže barvy a jakosti a týchž rozměrů.

Správnost údajů na hlasovacím lístku v souladu s ustanovením § 67 odst. 2 volebního zákona může být ověřena zmocněncem politické strany, politického hnutí nebo koalice nebo nezávislým kandidátem.

V případě zřejmých tiskových chyb na hlasovacích lístcích se lístky nepřetiskují. Pověřený obecní úřad, tj. v tomto případě Úřad městské části pro Prahu 9, měl podle ustanovení § 67 odst. 5 volebního zákona zabezpečit vyvěšení informace o této chybě ve všech volebních místnostech na území volebního obvodu č. 24 s uvedením správného údaje.

Korekturu hlasovacího lístku a splnění povinnosti vyvěšení informace o tiskové chybě na hlasovacím lístku Státní volební komisi Úřad městské části potvrdil.

Ke sdělení, že deník Mladá fronta DNES v první den voleb zveřejnil ve své pražské příloze u všech kandidátů na senátora prognózy jejich volební úspěšnosti Státní volební komise sdělila, že podle ustanovení § 16 odst. 3 volebního zákona v době počínající třetím dnem přede dnem voleb a končící ukončením hlasování nesmějí být žádným způsobem zveřejňovány výsledky předvolebních a volebních průzkumů, nikoliv prognózy.

Pro úplnost Státní volební komise ještě sdělila, že podle rejstříku politických stran a politických hnutí je oficiální název této politické strany: „Volte Pravý Blok – stranu za snadnou a rychlou ODVOLATELNOST politiků a státních úředníků přímo občany, za NÍZKÉ daně, VYROVNANÝ rozpočet, MINIMALIZACI byrokracie, SPRAVEDLIVOU a NEZKORUMPOVANOU policii a justici, REFERENDA a PŘÍMOU demokracii WWW.CIBULKA.NET, kandidující s nejlepším protikriminálním programem PŘÍMÉ demokracie VY NEVĚŘÍTE POLITIKŮM A JEJICH NOVINÁŘŮM? NO KONEČNĚ! VĚŘME SAMI SOBĚ!!! – ale i s mnoha dalšími DŮVODY, proč bychom měli jít tentokrát VŠICHNI k volbám, ale - pokud nechceme být ZNOVU obelháni, podvedeni a okradeni – NEVOLIT žádnou parlamentní stranu vládnoucí (post) komunistické kriminální fízlokracie!!! – jenž žádá o volební podporu všechny české občany a daňové poplatníky, kteří chtějí změnit dnešní kriminální poměry, jejichž jsme všichni obětí, v jejich pravý opak! V BOJI MEZI DOBREM A ZLEM, PRAVDOU A LŽÍ, NELZE BÝT NEUTRÁLNÍ A PŘESTO ZŮSTAT SLUŠNÝ!!! Proto děkujeme za Vaši podporu!!!“

Druhý odpůrce se k podané volební stížnosti nevyjádřil.

III.

Navrhovatel po poučení soudem o složení senátu, který bude jeho návrh projednávat, podáním ze dne 11. 11. 2008 vznesl námitku podjatosti vůči všem členům předmětného senátu.

O této námitce rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 13. 11. 2008, č. j. Nao 112/2008 - 46, tak, že soudci JUDr. Vojtěch Šimíček, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Jan Passer, JUDr. Petr Průcha, JUDr. Milada Tomková, JUDr. Jaroslava Vlašín a Mgr. Daniela Zemanová nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Vol 3/2008.

IV.

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je i zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Podle § 87 odst. 2 tohoto zákona se podáním návrhu na neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl senátor volen, každá politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát, jejichž přihláška k registraci ve volebním obvodu byla pro volby do Senátu zaregistrována. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.

Podle § 88 odst. 2 tohoto zákona je k řízení příslušný Nejvyšší správní soud.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že návrh na neplatnost voleb je věcně projednatelný, neboť byl podán v zákonem stanovené desetidenní lhůtě a navrhovatel, ač nebyl zapsán ve stálém seznamu ve volebním okrsku, kde je neplatnost voleb senátora namítána, reprezentuje politickou stranu, jejíž přihláška k registraci pro volby do Senátu byla v daném volebním obvodu, kde navrhovatel namítá neplatnost voleb, zaregistrována. Nejvyšší správní soud tak vyložil tuto hraniční procesní otázku ve prospěch navrhovatele, a podaný návrh projednal meritorně.

Nejvyšší správní soud po projednání návrhu shledal, že není důvodný.

Z ustanovení § 87 odst. 4 volebního zákona vyplývá, že návrh na neplatnost voleb je důvodný tehdy, byla-li porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb či výsledek volby kandidáta.

Jak konstatoval Ústavní soud ČR v nálezu ze dne 26. ledna 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, *lid je zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.*

Podstata námitek navrhovatele spočívá jednak v tvrzení, že jako kandidát byl společně se svojí volební zmocněnkyní zkrácen na svém právu na řádnou korekturu svého hlasovacího lístku, který byl pak vytištěn v naprosto nevyhovující grafické úpravě a navíc s písařskou chybou přímo v textu u osoby navrhovatele, a dále v tom, že byl poškozen zveřejněním volebních prognóz několik hodin před volbami v deníku Mladá fronta DNES, který některé kandidáty zvýhodnil, a jejich konkurenty, včetně navrhovatele, naopak znevýhodnil. Navrhovatel byl přitom současně znevýhodněn i tím, že deník Mladá fronta dnes u jeho jména neuvedl úplnou zkratku politické strany, za niž navrhovatel kandidoval, a zveřejnil tak neexistující a nekandidující stranu.

Navrhovatel takto prostřednictvím námitek, které spojuje se *svým nezvolením*, namítá především neplatnost voleb v prvním kole senátních voleb, avšak zprostředkovaně lze z námitek dovodit, že vlastně namítá i neplatnost volby kandidáta i v kole druhém. Za situace, kdy Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 9. 12. 2004, č. j. Vol 11/2004 - 31, uvedl, že samotná „volba“ *neúspěšného kandidáta nemůže být zpochybňována*, nyní Nejvyšší správní soud vyložil i tuto hraniční otázku v uvedené kombinaci ve prospěch navrhovatele.

Pokud jde o namítané zkrácení na právu na řádnou korekturu hlasovacího lístku, k tomu je třeba uvést, že právo na korekturu hlasovacího lístku, i když výslovně upraveno není, lze z volebního zákona dovodit. Současně však platí, že volební zákon nepočítá s vlivem příp. zřejmých tiskových chyb na hlasovacích lístcích na platnost voleb. To by zřejmě mohlo přicházet v úvahu zcela výjimečně, a jen při takových chybách, které by znamenaly zmatečnost nebo naprostou neurčitost údajů na příslušných hlasovacích lístcích.

Volební zákon k tomu v § 67 stanoví:

1) *Po registraci přihlášek k registraci zajistí pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu tisk hlasovacích lístků.*

2) Každý zaregistrovaný kandidát je uveden na samostatném hlasovacím lístku označeném vylosovaným číslem kandidáta. V záhlaví hlasovacího lístku se vytiskne číslo a sídlo volebního obvodu. U kandidáta musí být uvedeno jméno, příjmení, věk, povolání a obec, na jejímž území je přihlášen k trvalému pobytu, a jeho příslušnost k politické straně nebo politickému hnutí nebo údaj, že kandidát je bez politické příslušnosti. Dále se uvede název politické strany, politického hnutí nebo koalice, která kandidáta přihlásila k registraci, nebo údaj, že jde o nezávislého kandidáta; pokud jde o koalici, uvede se, která politická strana nebo politické hnutí ji tvoří, a název politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo. Správnost údajů na hlasovacím lístku před jeho vytištěním může být ověřena zmocněncem politické strany, politického hnutí nebo koalice nebo nezávislým kandidátem.

3) Hlasovací lístky musí být vytištěny v každém volebním obvodu písmem téhož druhu a stejné velikosti, na papíru téže barvy a jakosti a týchž rozměrů. Hlasovací lístky jsou opatřeny otiskem razítka pověřeného obecního úřadu v sídle volebního obvodu.

4) Hlasovací lístky zašle pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu prostřednictvím pověřených obecních úřadů starostům, kteří zajistí, aby hlasovací lístky byly dodány všem voličům nejpozději 3 dny přede dnem voleb a v den voleb všem okrskovým volebním komisím. V obcích, kde není starosta, zajistí dodání hlasovacích lístků voličům ve stanovené lhůtě místostarosta, a není-li místostarosta, ředitel krajského úřadu.

5) V případě zřejmých tiskových chyb na hlasovacích lístcích předaných voličům se hlasovací lístky nepřetiskují; pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu zabezpečí vyvěšení informace o těchto chybách ve všech volebních místnostech na území volebního obvodu s uvedením správného údaje.

Z dané úpravy tak vyplývá, že nejde-li o nezávislého kandidáta, správnost údajů na hlasovacím lístku před jeho vytištěním může být ověřena, a ve spojení s tím může být navržena korektura, a to zmocněncem politické strany, politického hnutí nebo koalice, za niž kandidát kandiduje. Nicméně i tak platí, že *hlasovací lístky musí být vytištěny v každém volebním obvodu písmem téhož druhu a stejné velikosti, na papíru téže barvy a jakosti a týchž rozměrů*. Namítá-li tedy navrhovatel, že byl společně „se svojí volební zmocněnkyní“ zkrácen na právu na korekturu hlasovacího lístku pro nevyhovující grafickou úpravu, a to včetně použitého písma, když trvali na původním písmu „Arial Black“, je třeba uvést, že kandidující politická strana musí u „písma“ respektovat stanovené jednotné parametry pro tisk lístků. Jsou-li těmito parametry stejný druh a velikost písma, pak se to přirozeně promítne i do grafické úpravy, která byla v posuzované věci do jisté míry determinována také délkou názvu politické strany, za niž navrhovatel kandidoval. Navrhovatel namítá, že název strany, za kterou kandidoval, byl současně jeho volebním programem, a v důsledku neprovedení požadované korektury se díky nevyhovující grafické úpravě hlasovacího lístku text navrhovatelova volebního programu stal pro voliče nepřehledným a špatně čitelným. Pro porovnání doložil kopii hlasovacího lístku dané politické strany do krajských voleb, se zdůrazněním, že takto správně vytištěný hlasovací lístek přinesl několikanásobně vyšší volební výsledky voleb navrhovatelovy politické strany oproti minulosti (2,362 x), zatímco v senátních volbách byl pro špatný tisk hlasovacího lístku navrhovatel naopak na vyšších výsledcích zkrácen.

Nejvyšší správní soud přitom porovnáním navrhovatelem doložených hlasovacích lístků v uvedeném směru shledal rozdíl v tom, že na hlasovacích lístcích do Senátu, na rozdíl od hlasovacích lístcích do zastupitelstev krajů, byl text názvu politické strany, za

niž navrhovatel kandidoval, vytištěn tak, že slova na koncích řádků, která přesahovala jejich délku, byla „rozdělena“, a to „pomlčkou“, tedy způsobem, který je jinak obvyklý nejen pro ručně psaný, ale stejně tak i pro graficky tištěný, text. Z obsahu příloh k vyjádření Státní volební komise, které dokumentují postup Úřadu městské části Praha 9, stejně jako z podkladů, které si Nejvyšší správní soud vyžádal přímo od Úřadu městské části Praha 9, vyplývá, že korektura hlasovacího lístku byla projednávána a provedena nadvakrát s tím, že rozdělování slov na konci řádků bylo ve finální verzi redukováno na minimální počet, podmíněný možnostmi tiskárny, aby byl zachován stejný styl pro všechny hlasovací lístky ve volebním obvodu č. 24. K tomu je nutno uvést, že název předmětné politické strany byl vzhledem ke své délce vytištěn na celkem 17 řádcích, a k rozdělení slov v konečné verzi hlasovacího lístku došlo, v zájmu dosažení grafické vyváženosti, v názvu politické strany celkem na 4 řádcích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se takto provedeným tiskem nijak nezměnil obsahový význam vytištěného textu (kde název strany plnil současně funkci volebního programu), a nelze tedy souhlasit s navrhovatelem, že v tomto důsledku se text navrhovatelova volebního programu stal pro voliče nepřehledný a špatně čitelný. Dále Nejvyšší správní soud poznamenává, že smyslem názvu politické strany není publikovat její volební program.

Navrhovatel rovněž namítá poškození tiskovou chybou, když u jeho osoby bylo místo „nezávislý novinář“ uvedeno „nazávislý novinář“. Z obsahu příloh k vyjádření Státní volební komise, které dokumentují postup Úřadu městské části Praha 9, i v tomto případě stejně jako z podkladů, které si Nejvyšší správní soud vyžádal přímo od Úřadu městské části Praha 9, vyplývá, že této chyby si nevšimla ani volební zmocněnkyně a korekturu u daného údaje nepožadovala. V tomto směru je Nejvyšší správní soud toho názoru, že ač nesporně o chybu šlo, nebyla to taková chyba, která měla mít za následek neplatnost voleb. V posuzované věci se jedná či jednalo o tiskovou chybu s povahou zcela evidentního překlepu, se snadno dovoditelným správným zněním a významem textu daného výrazu, a tedy o tiskovou chybu, která nebyla způsobilá vyvolat neplatnost voleb. Ostatně volební zákon pro tyto případy výslovně uvádí, že hlasovací lístky se zřejmými tiskovými chybami se nepřetiskují, a náprava má být zjednávána tak, že pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu zabezpečí vyvěšení informace o těchto chybách ve všech volebních místnostech na území volebního obvodu s uvedením správného údaje. Z obsahu podkladů, které má Nejvyšší správní soud k dispozici vyplývá, že Úřad městské části Praha 9 v souladu s tímto zákonným požadavkem zajistil vyvěšení informace o této tiskové chybě ve všech volebních místnostech, přičemž vyvěšení této informace bylo v průběhu voleb kontrolováno a nebylo zjištěno pochybení.

Nejvyšší správní soud zvažoval danou námitku i ve spojení s navrhovatelovým konstatováním a údaji o tom, že v případě krajských voleb, kde korektura hlasovacích lístků proběhla řádně, byly volební výsledky voleb navrhovatelovy politické strany oproti minulosti několikanásobně vyšší. Podle výsledků hlasování v prvním kole voleb do Senátu Parlamentu České republiky, publikovaných Českým statistickým úřadem, získal navrhovatel jako kandidát 1 832 hlasů, což představovalo 4,84 % hlasů. I kdyby v těchto volbách pro možný nárůst hlasů navrhovatele - při vytištění hlasovacích lístků podle jeho představ - platila stejná úměra, na niž navrhovatel poukazuje u nárůstu počtu hlasů pro navrhovatelovu politickou stranu ve volbách do zastupitelstev, potom by se navrhovatel mohl svými výsledky umístit z deseti kandidátů, při dvou postupujících do 2. kola voleb, toliko na čtvrtém místě, s 11,43 % získaných hlasů, přičemž kandidát postupující ze druhého místa do druhého kola voleb získal 25,34 % hlasů.

Pokud jde o námitku navrhovatele, že byl poškozen zveřejněním volebních prognóz několik hodin před volbami v deníku Mladá fronta DNES, jde svou povahou o námitku proti způsobu vedení volební kampaně. K tomu § 16 odst. 2 a 3 stanoví: *Volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje., a dále: V době počínající třetím dnem přede dnem voleb do Parlamentu České republiky a končící ukončením hlasování nesmějí být žádným způsobem zveřejňovány výsledky předvolebních a volebních průzkumů.*

Navrhovatel namítá, že byl ve volební kampani poškozen zveřejněním volebních prognóz několik hodin před volbami v deníku Mladá fronta DNES, který některé kandidáty vyjádřením volebního odhadu (postoupí, může postoupit) zvýhodnil, a jejich konkurenty, včetně navrhovatele, naopak vyjádřením volebního odhadu (zřejmě nepostoupí, nepostoupí) znevýhodnil.

K tomu Nejvyšší správní soud především uvádí, že zákon ve spojení s s třídním informačním moratoriem před volbami výslovně hovoří o výsledcích *předvolebních a volebních prognóz*, což jsou nepochybně kvalifikované výstupy specializovaných expertních subjektů, dosahované k tomu adekvátními exaktními metodami. Navrhovatel sám údaje zveřejněné deníkem Mladá fronta DNES označuje za *prognózy*. Ty nutně nemusí znamenat totéž co *průzkumy*, nehledě k tomu, že sám deník Mladá fronta DNES jmenovitě hovoří o *odhadech*. Z kontextu je potom možno dovodit, že se jedná o vlastní odhady daného deníku, resp. jeho vydavatele, a to ve spojení s jeho posláním, jež mu přísluší podle tiskového zákona. Nejvyšší správní soud je tak toho názoru, že o porušení informačního moratoria před volbami, jak je má na mysli § 16 odst. 3 volebního zákona, v daném případě nešlo.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud ještě dodává, že i kdyby se v daném případě mělo jednat o porušení pravidel při vedení volební kampaně, i z judikatury Ústavního soudu lze dovodit, že ne každá vada, nesprávnost či nepřesnost při vedení volební kampaně znamená porušení § 16 odst. 2 volebního zákona. Podle nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 73/04, publikovaného ve Sbírce zákonů pod č. 140/2005 Sb., zabývající se volební kampaní, *naše volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality. Tento proces je založen na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (čl. 6 Ústavy).* Závěr o předpokladech porušení zákona při vedení volební kampaně tak vyplývá i z principu proporcionality, který se promítá do § 87 odst. 4 volebního zákona (*Návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.*), a z něj vyvozovaných předpokladů úspěšnosti volební stížnosti.

Do jisté míry obdobně Ústavní soud již v nálezu ze dne 18. února 1999, sp. zn. I. ÚS 526/98, v souvislosti s porušením § 16 odst. 2 a 3 volebního zákona uvedl: *Nedá se obecně konstatovat, že každé porušení volebního zákona vyvolává (pokud je napadeno) neplatnost voleb, ani že sankcí neplatnosti volby nemůže být porušení volebního zákona*

postiženo vůbec. Každý případ je totiž nutno posuzovat a vyhodnocovat nikoliv formálně, nýbrž materiálně: vždy individuálně a s přihlédnutím ke všem konkrétním okolnostem ve výše uvedeném smyslu. Shodou okolností se v daném případě jednalo o věc, k níž se váže návrhovatelem připomínané vyjádření dřívější předsedkyně Nejvyššího soudu a dnešní místopředsedkyně Ústavního soudu Elišky Wagnerové. Jednalo se o podobnou causu voleb do Senátu, kdy dva články v Lidových novinách, které vyšly v první den voleb, a dále šot v České televizi, vedly k rozhodnutí Nejvyššího soudu o neplatnosti voleb, přičemž názor uváděný v tomto vyjádření a návrhovatelem argumentačně připomínaný, byl jako právní názor překonán právě shora citovaným nálezem Ústavního soudu ze dne 18. února 1999, sp. zn. I. ÚS 526/98, jímž byl zrušen i rozsudek Nejvyššího soudu, s nímž byl návrhovatelem připomínaný názor spojován. Ústavní soud v předmětné věci mj. jmenovitě posuzoval situaci, kdy ve vydání ze dne 20. 11. 1998 deník Lidové noviny uveřejnil článek "Brněnská primátorka L. má šanci stát se předsedkyní Senátu" a zároveň deník uvedl výsledky všech senátních obvodů (kde se konaly volby), z prvního kola voleb s tipem redakce pro výsledek druhého kola. V případě obvodu č. 58 byla za jednoznačnou favoritku označena D. L. K tomu Ústavní soud v odůvodnění svého nálezu uvedl, že Lidové noviny neotiskly informace, které by bylo možno pokládat za nepravdivé a nelze usuzovat, že by se tím dopustily nečestného či nepoctivého chování ve smyslu volebního zákona. V uvedeném příspěvku byl totiž pouze konstatován výsledek prvního kola senátních voleb a tip redakce na výsledek druhého kola voleb, přičemž rovněž informace o tom, že se o D. L. uvažovalo jako o kandidátce na předsedkyni Senátu se zakládala na pravdě.

Není přitom bez zajímavosti, že v roce 1998 bylo informační moratorium platným zněním volebního zákona koncipováno poněkud jinak a v jistém smyslu přísněji, neboť tehdy platilo, že: „V době 48 hodin před zahájením voleb a ve dny voleb je zakázána volební agitace pro politické strany, koalice a kandidáty; je zakázáno zveřejňování údajů, které by mohly poškodit politickou stranu, koalici nebo kandidáta, a to slovem, písmem, zvukem i obrazem v budovách, kde sídlí okrskové volební komise, a v jejich bezprostředním okolí. Zveřejňovat výsledky předvolebních průzkumů veřejného mínění je dovoleno nejpozději do sedmého dne přede dnem voleb.“

V nyní posuzované věci se situace od uvedené věci předchozí liší také tím, že „odhad“ redakce deníku Mladá fronta DNES se týkal odhadu výsledku prvního kola senátních voleb, a v důsledku toho se týkal všech kandidujících, kterých bylo v daném volebním obvodu celkem 10. Význam tohoto odhadu a závažnost dopadu dané skutečnosti na posouzení intenzity a možných důsledků tohoto porušení § 16 odst. 3 volebního zákona je potom třeba dále vnímat i ve spojení s tím, že se jednalo o odhad redakce, či vydavatele jako soukromoprávního subjektu, přičemž z uveřejněných informací nijak nevyplynulo, že by vzešel z jakéhokoli oficiálního předvolebního průzkumu. Ostatně i pokud by uveřejněný odhad, či správně uveřejněné odhady, z takového výzkumu vzešly, je otázkou, zda by tato skutečnost byla způsobila vyvolat neplatnost voleb či zda by nevedla jen k úvaze o jiné sankci.

Tady se nabízí také poznamenat, že na ustanovení § 16 odst. 3 volebního zákona navazuje stanovení sankcí jednak fyzickým a jednak právníckým osobám za příslušné protiprávní jednání, které je obsaženo v § 16 odst. 5 a 7 tohoto zákona:

„(5) Přestupku se dopustí fyzická osoba, která v době počínající třetím dnem přede dnem voleb do Parlamentu České republiky a končící ukončením hlasování zveřejní předvolební a volební průzkumy. K projednání přestupku je příslušný krajský úřad podle místa bydliště fyzické

osoby, která předvolební a volební průzkumy zveřejňovala. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do výše 30 000 Kč. Na řízení při ukládání pokut se vztahuje zvláštní právní předpis.

(7) Jiného správního deliktu se dopustí právnická osoba, která při provozování rozhlasového nebo televizního vysílání nebo při vydávání tisku v době počínající třetím dnem přede dnem voleb do Parlamentu České republiky a končící ukončením hlasování zveřejní předvolební a volební průzkumy. Za tento správní delikt lze uložit pokutu až do výše 500 000 Kč. Pokutu uloží krajský úřad místně příslušný podle sídla právnické osoby. Řízení o uložení pokuty lze zahájit do 3 měsíců a musí být pravomocně ukončeno do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo. Při stanovení výše pokuty se přihlédne k závažnosti a způsobu protiprávního jednání. Uložení pokuty nejsou dotčena ustanovení zvláštního právního předpisu. Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena. Pokuta je příjmem kraje, který ji uložil.“

Navrhovatel dále namítal, že byl dále znevýhodněn tím, že deník Mladá fronta DNES v publikovaném textu u jeho jména neuvedl úplnou zkratku politické strany, za niž navrhovatel kandidoval, a zveřejnil tak neexistující a nekandidující stranu. Současně se navrhovatel cítí dotčen i tím, že ve spojení s uveřejněním předmětného tipu či odhadu výsledku prvního kola senátních voleb deník Mladá fronta DNES uveřejnil jeho nevhodnou fotografii, ač mu navrhovatel pro účely publikace poskytl fotografii jinou, vhodnější. Tady Nejvyšší správní soud toliko konstatuje, že tato námitka a její případné řešení je věcí vztahu mezi navrhovatelem a deníkem Mladá fronta DNES, a to na půdorysu jiné právní úpravy (tiskový zákon, příp. občanský zákoník). Ostatně navrhovatel, jak sám ve volební stížnosti uvedl, již dříve podal žalobu.

Dále Nejvyšší správní soud již opět meritorně k nyní projednávané věci souhrnně uvádí, že jak judikoval již dříve (viz např. usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004 - 12, publikované pod č. 354/2004 Sb. NSS), v obecné rovině existují tři základní předpoklady vyhovění volební stížnosti: (1.) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona; (2.) vztah mezi touto protizákonností a výsledkem voleb, jejichž platnost je napadena volební stížností, a (3.) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat platnost voleb. Zjednodušeně řečeno, musí jít o takovou intenzitu, která způsobuje zásadní zpochybnění volebních výsledků.

Uvedené tři předpoklady musí být naplněny kumulativně. Nebude-li dán byt i jenom jeden z nich, volební stížnost nemůže být úspěšná. Z obsahu volební stížnosti, jak bylo výše uvedeno a rekapitulováno, je podle názoru Nejvyššího správního soudu zřejmé, že v dané věci nemohl být splněn ani jeden ze shora uvedených předpokladů, neboť nebylo možno vyhodnotit ani postup při korektuře hlasovacího lístku, jeho konečnou podobu a jeho užití při vlastních volbách, ani zveřejnění odhadu volebních výsledků redakce deníku Mladá fronta DNES v předmětném deníku, jako nezákonné.

V.

Nejvyšší správní soud v uplatněných námitkách protizákonnost neshledal. Proto dospěl k závěru, že podaná volební stížnost není důvodná.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu